

งานมหกรรมคุณภาพ (Quality Conference) ครั้งที่ 30 คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างวันที่ 17-18 สิงหาคม 2566

30 ปี สู่มหาวิทยาลัยรามาธิบดี ด้วย Flexperience

แนวทางการจัดการอาการคันหลังบาดแผลไหม้

มาลี พัฒนรัตน์เจริญ, อรรณพ หาญช่าง, พิชญา คำรังษี, ปณิดา พรหมเขียว, การเกษ อินจัน
หอผู้ป่วยอุบัติเหตุไฟไหม้ งานการพยาบาลวิกฤต1 ฝ่ายการพยาบาล

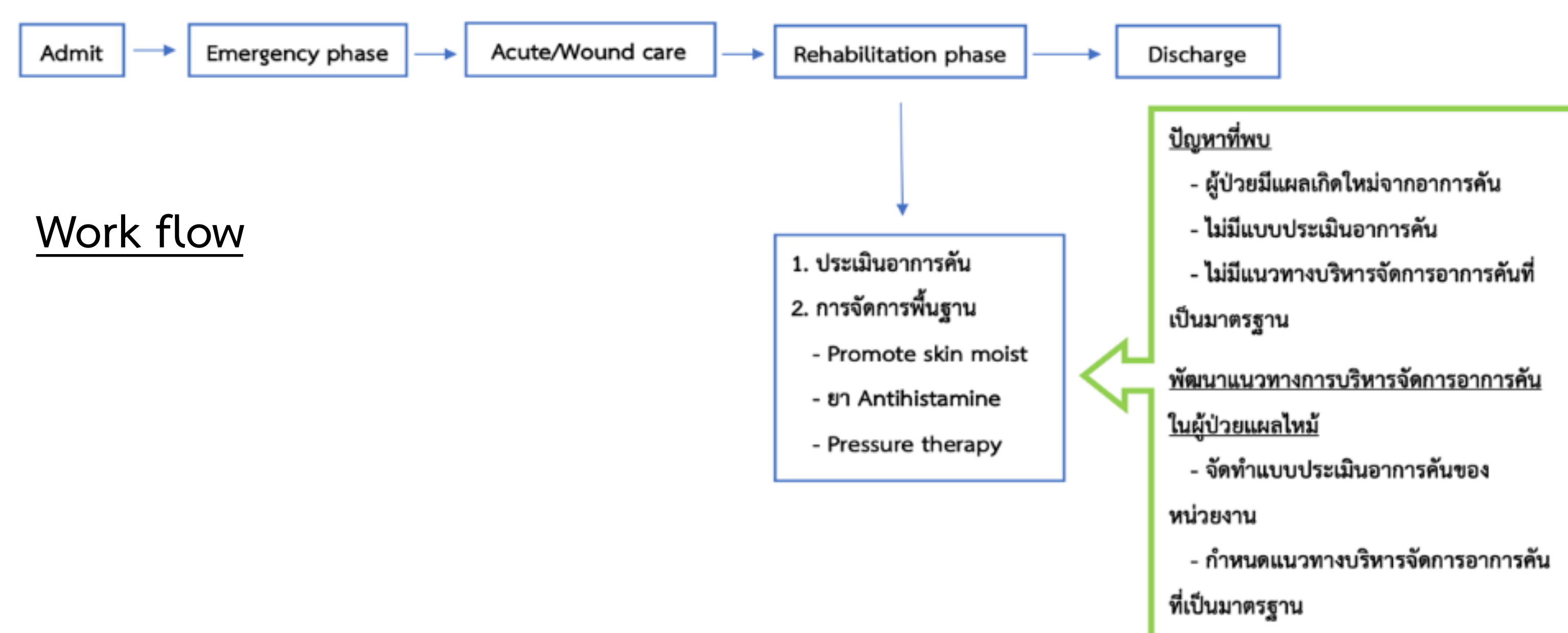
ที่มาและเหตุผล

อาการคันที่เกิดขึ้นหลังจากมีบาดแผลไหม้ในระหว่างการฟื้นฟูสุขภาพและกระบวนการหายของแผล เป็นภาวะแทรกซ้อนที่พบได้บ่อย และทำให้คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยลดลงเป็นอย่างมาก พยาบาลจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการอาการคันหลังบาดแผลไหม้ โดยเริ่มตั้งแต่การประเมินอาการคันจากการสอบถามผู้ป่วย การให้ข้อมูล คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและผู้ดูแลเรื่องการดูแลผิวหนังที่เริ่มหาย / หายแล้ว การดูแลผิวหนังให้ชุ่มชื้น การให้ยาตามแผนการรักษา ร่วมกับวิธีการบริหารจัดการอื่น ๆ ปี พ.ศ. 2562 ผู้ป่วยจำนวน 41 คน มีแผลเกิดใหม่จากอาการคัน 24 คน คิดเป็น 58 % ปี พ.ศ. 2563 ผู้ป่วยจำนวน 36 คน มีแผลเกิดใหม่จากอาการคัน 20 คน คิดเป็น 55 % ปี พ.ศ. 2564 ผู้ป่วยจำนวน 17 คน มีแผลเกิดใหม่จากอาการคัน 8 คน คิดเป็น 50 % ในปี พ.ศ. 2565 หอผู้ป่วยอุบัติเหตุไฟไหม้ได้นำแบบประเมินอาการคัน The Itch Man Scale (Blankeney and Marvin, 2000) มาแปลเป็นภาษาไทยใช้ในการประเมินอาการคัน โดยพยาบาลเป็นผู้ใช้เครื่องมือในการประเมิน สอบถามระดับความรุนแรงของอาการคันของผู้ป่วย และผู้ป่วยเป็นผู้ให้ระดับคะแนน หลังจากการนำแบบประเมินอาการคันมาใช้พบว่าผู้ป่วยไม่เข้าใจการให้ระดับคะแนนความคันคิดเป็น 40 % วิเคราะห์ปัญหาพบว่าผู้ป่วยบางรายไม่เข้าใจรูปแบบการประเมิน การให้คะแนน ส่งผลให้การประเมินไม่ถูกต้อง จึงได้พัฒนาแนวทางการจัดการอาการคันหลังบาดแผลไหม้โดยนำแบบประเมิน The Itch Man Scale มาจัดทำในรูปแบบไม้บรรทัดที่มีรูปภาพประกอบระดับการให้คะแนน (Itch scale ruler) เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ สื่อสาร สามารถใช้แบบประเมินได้ทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ ร่วมกับการนำแนวทางการบริหารจัดการอาการคันที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทางวิชาการ การศึกษางานวิจัยต่างๆ มาประยุกต์ใช้ หลังจากการใช้แนวทางดังกล่าวข้างต้น พ.ศ.2565 ผู้ป่วยจำนวน 27 คน มีแผลเกิดใหม่จากอาการคัน 8 คน คิดเป็น 30 %

วัตถุประสงค์

- ผู้ป่วยพึงพอใจต่อการได้รับการจัดการอาการคัน
- ผู้ป่วยมีแผลเกิดใหม่จากอาการคันลดลง
- เพื่อให้บุคลากรในหอผู้ป่วยปฏิบัติตามแนวทางการจัดการอาการคันหลังบาดแผลไหม้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

ตัวชี้วัดและเป้าหมาย

ตัวชี้วัดสำคัญ (KPI)	เป้าหมาย (Target)
อัตราผู้ป่วยพึงพอใจต่อการได้รับการจัดการอาการคัน	80 %
อัตราผู้ป่วยมีแผลเกิดใหม่จากอาการคัน	≤ 30 %
อัตราเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามแนวทางการจัดการอาการคันหลังบาดแผลไหม้	90 %

กระบวนการปรับปรุง

วิธีการทำงาน/ขั้นตอนการทำงาน	ปัญหา
วิธีการทำงานแบบเดิม การบริหารจัดการอาการคันไม่มีประสิทธิภาพ ผู้ป่วยมีแผลเกิดใหม่จากอาการคัน	ไม่มีเครื่องมือที่ใช้ประเมินอาการคันที่เป็นมาตรฐาน ไม่สามารถระบุระดับความรุนแรงของอาการคันได้อย่างชัดเจน
การปรับปรุงระยะที่ 1 นำแบบประเมินอาการคัน The Itch Man Scale มาแปลเป็นภาษาไทย ใช้เป็นแบบประเมินอาการคันของหอผู้ป่วย	ผู้ป่วยบางรายไม่เข้าใจรูปแบบการประเมิน การให้คะแนน ทำให้การประเมินไม่ถูกต้อง
การปรับปรุงระยะที่ 2 จัดทำ Itch scale ruler มีรูปภาพประกอบระดับการให้คะแนน ใช้ร่วมกับแบบประเมิน The Itch Man Scale	การประเมินระดับความรุนแรงอาการคันของผู้ป่วยมีความถูกต้องแม่นยำ แต่การจัดการอาการคันมีความหลากหลาย ไม่มีแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
การปรับปรุงระยะที่ 3 จัดทำแนวทางปฏิบัติการจัดการอาการคันหลังบาดแผลไหม้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมีแนวทางจัดการอาการคันตามระดับความรุนแรง	

ผลการดำเนินงาน

- Timely** ผู้ป่วยได้รับการจัดการอาการคันได้ทันที ในระยะเวลาที่เหมาะสม
- Effectiveness** ผู้ป่วยมีความพึงพอใจต่อการจัดการอาการคันอย่างมีประสิทธิภาพ
- Equity** มีแนวทางการจัดการอาการคันหลังบาดแผลไหม้ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- Patient Center** ทีมผู้ดูแลรักษาให้ความสำคัญกับระดับความรุนแรงอาการคันของผู้ป่วย และตอบสนองจัดการอาการคันอย่างทันทั่วทั้งที่ โดยมีแนวทางการจัดการอาการคันที่มีความเหมาะสมกับระดับอาการคันในผู้ป่วยแต่ละราย มุ่งเน้นให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการประเมินอาการคันและจัดการกับอาการคันขึ้นพื้นฐานด้วยตนเอง ภายใต้ข้อมูลที่ถูกต้อง

โอกาสพัฒนา

จัดทำ R2R เรื่องเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการอาการคันโดยใช้แนวทางการบริหารจัดการกับอาการคันเบื้องต้นร่วมกับ Scar massage ในผู้ป่วยบาดแผลไหม้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental research) โดยกลุ่มควบคุมได้รับการบริหารจัดการอาการคันโดยใช้แนวทางการบริหารจัดการกับอาการคันเบื้องต้น กลุ่มทดลองจะได้รับการบริหารจัดการอาการคันโดยใช้แนวทางการบริหารจัดการกับอาการคันเบื้องต้นร่วมกับ Scar massage

การเรียนรู้ที่ได้รับ

การจัดการอาการคันหลังบาดแผลไหม้ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ทีมผู้ดูแลรักษาต้องมีการวางแผนกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการอาการคันร่วมกัน และปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการอาการคันให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย